29 684 Waddenzeebeleid

Nr. 310 Brief van de ministers van Infrastructuur en Waterstaat en van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 oktober 2026

Met deze brief wordt de Kamer geïnformeerd over een aantal actuele onderwerpen gerelateerd aan het Waddengebied. Daarnaast worden een motie en drie toezeggingen afgedaan.

“Werk aan de Wadden” en tussentijdse evaluatie Agenda Waddengebied

Voorafgaand aan het CD Wadden van 12 februari jl. heeft mijn voorganger de rapporten “Werk aan de Wadden” [1] en de “Tussentijdse evaluatie Agenda Waddengebied 2050”[2] naar de Kamer gestuurd. Op 26 maart en 15 juni zijn deze rapporten besproken in het Bestuurlijk Overleg Waddengebied. Daar is besloten om conform de adviezen de komende jaren de aandacht en inzet te richten op drie prioriteiten:

1. Anticiperen op de gevolgen van klimaatverandering voor de Waddenzee en het Waddengebied.
2. Het voldoen aan doelen en andere verplichtingen volgend uit internationale regelgeving, uit internationale verdragen en uit de aanwijzing als Werelderfgoed door Unesco.
3. Het waarborgen en bevorderen van de leefbaarheid van het gebied.

Het Uitvoeringsprogramma Waddengebied 2027-2032 dat komend jaar wordt uitgewerkt, zal zich richten op deze prioriteiten.

In de rapporten zijn aanbevelingen gedaan om de Waddengovernance te versterken. De wijze waarop hier invulling aan gegeven kan worden, is nog onderwerp van bestuurlijk overleg.

Beleidskader Natuur Waddenzee

Met het Beleidskader Natuur Waddenzee (beleidskader) wil het kabinet ondernemers en gebruikers van de Waddenzee duidelijkheid geven over welke activiteiten onder welke voorwaarden in de toekomst mogelijk zijn. Dit gebeurt door middel van duidelijker kaders voor vergunningverleners. Daartoe wordt gekeken naar de impact van gebruiksfuncties op het ecosysteem en de cumulatie van die impact. Het afgelopen jaar is gewerkt aan de oplevering van de verschillende bouwstenen, zoals de Staat van de Waddenzee, de Cumulatieve Impactanalyse en de sociaaleconomische analyse, die gebruikt worden om te komen tot het beleidskader. Partijen binnen de Waddengovernance zijn en worden actief betrokken bij de totstandkoming van het beleidskader. Specifiek voor de garnalenvisserij loopt het traject van de Toekomstvisie garnalenvisserij waarmee ingezet wordt op een duurzame en toekomstbestendige visserij. Deze visie zal mede invulling geven aan de opgave van het beleidskader om de druk

---

[1] https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2026D06091 Bijlage bij Kamerstuk 29 684, nr. 298.

[2] https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2026D06090 Bijlage bij Kamerstuk 29 684, nr. 298.

op het ecosysteem te verminderen zoals bijvoorbeeld het verminderen van de effecten van bodemberoering.

In het Bestuurlijk Overleg Waddengebied van 15 juni jl. is besloten dat verschillende lijnen nog verder uitgewerkt zullen worden. Het gaat hierbij om de volgende lijnen:

- Uitvoeren van een aantal juridische botsproeven waarin voor verschillende nog nader te bepalen (Rijks-)trajecten wordt gekeken wat de huidige regels betekenen voor een traject en wordt vergeleken hoe dit na vaststelling van het beleidskader eruit zou zien;
- Organiseren van verduurzamingstafels om met sectoren en stakeholders in gesprek te gaan over verduurzamingsmaatregelen om drukfactoren te verminderen en natuur te herstellen. Daarnaast worden de sociaaleconomische effecten van die verduurzamingsmaatregelen verder doorgerekend;
- Ook zal er worden gewerkt aan een afwegingskader en een kader voor vergunningverlening.

Hiermee zet het kabinet in op een balans tussen robuuste natuur en mogelijkheid tot natuurherstel terwijl er ruimte blijft voor sociaaleconomische activiteiten die bij het multifunctionele gebruik van de Waddenzee passen.

Voortgang Beheerplan N2000

Rijkswaterstaat werkt aan een nieuw Natura 2000-beheerplan voor de Waddenzee en de Noordzeekustzone, ter vervanging van het vigerende plan uit 2016. De bestuursorganen die verantwoordelijk zijn voor het uitvoeren van de maatregelen uit het beheerplan, de ministeries van IenW en LVVN en de provincies Fryslân, Groningen en Noord-Holland, moeten instemmen met het opnemen van deze maatregelen in het beheerplan. IenW kan instanties aanspreken als bepaalde maatregelen niet (tijdig) of onvoldoende worden uitgevoerd. Het nieuwe beheerplan wordt in 2028 vastgesteld.

In de afgelopen maanden hebben bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties hun zorgen geuit en vragen gesteld over de wijze van participatie en over de mogelijke gevolgen van het beheerplan voor de leefomgeving, economische activiteiten en het gebruik van het gebied. De stichting ‘Wij zijn de Wadden’ is naar aanleiding van deze onrust een petitie gestart. De petitie is 29 september 2026 aangeboden aan de Tweede Kamer en in ontvangst genomen door mevrouw Vellinga-Beemsterboer (D66). Deze signalen worden serieus genomen. Ik heb eerder al aangegeven dat belanghebbenden intensief gehoord en betrokken worden voordat er besluiten worden genomen. Ik wijs er dan ook op dat er nog geen keuzes zijn gemaakt. Het argument van de stichting ‘Wij zijn de Wadden’ dat mens en natuur op de Wadden al eeuwen met elkaar samenleven en dat dit zo moet blijven, onderschrijf ik.

Om hier zorgvuldig mee om te gaan, start Rijkswaterstaat dit najaar een aanvullende reeks gesprekken in het Waddengebied. Het doel hiervan is niet alleen om inwoners, ondernemers en andere betrokkenen te informeren over de voortgang van het proces, maar vooral om te luisteren naar hun zorgen en hun ervaringen en kennis over het gebied op te halen om deze te kunnen benutten. Daarbij is nadrukkelijk ruimte voor vragen over mogelijke maatregelen en de gevolgen daarvan voor wonen, werken, ondernemen en recreëren in het Waddengebied. Keuzes over mogelijke maatregelen worden pas gemaakt nadat onderzoeken zijn afgerond, belangen zorgvuldig zijn afgewogen en de omgeving goed is betrokken.

Het ministerie van LVVN is stelselverantwoordelijk voor Natura 2000 en bevoegd gezag voor natuurvergunningen. Indien nodig kan LVVN gebiedsgerichte gebruiksbeperkingen nemen ter bescherming van Natura 2000-doelen. Het ministerie van IenW is verantwoordelijk voor het beheer van Natura 2000-gebieden in de rijkswateren. Rijkswaterstaat vervult namens de minister van IenW de rol van voortouwnemer. Daarmee coördineert Rijkswaterstaat namens de minister van IenW het beheerplanproces en de uitvoering van Natura 2000-maatregelen in de rijkswateren. Rijkswaterstaat voert daarbij niet noodzakelijk alle maatregelen zelf uit, maar zorgt voor regie, afstemming en monitoring van de gezamenlijke opgave.

State of Conservation Waddenzee
Unesco brengt sinds 2023 jaarlijks een State of Conservation uit voor de Waddenzee. Dit gebeurt omdat Unesco zich zorgen maakt over de bescherming van de Uitzonderlijke Universele Waarde van de Waddenzee (’Outstanding Universal Value’, OUV). Op 23 juli 2026 heeft het Werelderfgoedcomité van Unesco de nieuwe ‘State of Conservation’ voor Waddenzee Werelderfgoed vastgesteld. In deze rapportage spreekt Unesco haar zorgen uit over ontwikkelingen in en rond de Waddenzee en geeft ze advies aan Duitsland, Denemarken en Nederland. De belangrijkste vragen van Unesco en de eerste reactie van Nederland daarop zijn:

- Unesco wil graag een reactieve monitoringsmissie sturen om zelf te zien hoe het met de Waddenzee gaat. Nederland zal samen met Duitsland en Denemarken Unesco uitnodigen voor een bezoek.
- Unesco is bezorgd over het effect van cumulatie van verschillende drukfactoren en klimaatverandering op de OUV. We werken, op verzoek van Unesco, al aan een Strategische MER om dit inzichtelijk te maken.
- Bij deze Strategische MER adviseert Unesco om ook te kijken of additionele maatregelen, waaronder een bufferzone, nodig zijn om de OUV te beschermen. Nederland, Duitsland en Denemarken bezien hoe deze aanbeveling verwerkt kan worden in de Strategische MER.
- Unesco wil graag betrokken worden bij de Project M.E.R. voor het project ‘Doordewind’ (kabel onder Schiermonnikoog en Wantij). We stellen de Project M.E.R. beschikbaar aan Unesco zodra die gepubliceerd wordt.

Er is op dit moment geen sprake van dat Unesco de Waddenzee de Werelderfgoedstatus wil ontnemen. Het besluit van het Werelderfgoedcomité van Unesco laat wel zien dat Unesco zich zorgen maakt om de bescherming van de Uitzonderlijke Universele Waarde van de Waddenzee. Om de Werelderfgoedstatus te verliezen wordt een Werelderfgoed eerst op de lijst van ‘Werelderfgoederen in gevaar’ geplaatst. Dat is niet het geval. Unesco vraagt de drie landen om in december 2027 te rapporteren over de stand van zaken in de Waddenzee. Deze reactie zal met de Kamer worden gedeeld.

Kernenergie
Op 19 juni jl. hebben de staatssecretaris van EZK en de minister van KGG de Kamer geïnformeerd over de inpassing van kernenergie in het energiesysteem en het locatieonderzoek naar de bouw van twee grote kerncentrales (Kamerstuk 32 645, nr. 178). Hierin wordt toegelicht dat twee locatievarianten in de Eemshaven (Groningen) en de locatievariant Terneuzen (Zeeland) nog in aanmerking komen om als voorkeursalternatief geselecteerd te worden.

Het ministerie van EZK doet momenteel verdiepend onderzoek naar deze alternatieven om aan het eind van dit jaar een keuze te maken uit één van de locaties in Eemshaven en Terneuzen. In aanloop naar het in te nemen kabinetsstandpunt worden gesprekken gevoerd met grondeigenaren, inwoners, overheden en maatschappelijke organisaties. De onderzoeksresultaten worden ook met het Omgevingsberaad Waddengebied (OBW) besproken. Bij het selecteren van een voorkeurslocatie weegt het kabinet zowel technische aspecten als (politiek-bestuurlijk) lokaal en regionaal draagvlak mee. Daarbij weegt ook mee dat voorgaande kabinetten zich hebben uitgesproken om te kiezen voor een locatie in Zeeland als daar een keuzemogelijkheid toe is.

Daarnaast is tijdens het BO Leefomgeving van 9 september jl. ingegaan op de rol van Groningen in het toekomstige nationale energiesysteem. In Groningen komen veel verschillende grote energieopgaven samen, met name rond de Eemshaven. De actualisatie van het Nationaal Plan Energiesysteem (NPE) laat zien dat de energietransitie anders verloopt dan een paar jaar geleden gedacht. Daarom kiezen we samen met de regio voor een benadering waarbij het toekomstige energiesysteem in zijn geheel wordt beschouwd. Groningen is daarin een essentiële schakel en zal dat ook blijven. Over de invulling daarvan zijn de afgelopen jaren bestuurlijke afspraken gemaakt, bijvoorbeeld via Nij Begun[3] en het ‘Ruimtelijk Arrangement[4] Rijk – provincie Groningen”. Dit is het vertrekpunt om de dialoog voort te zetten. Het is evident dat Groningen als provincie ook de vruchten moet kunnen plukken van het toekomstige energiesysteem. Om de energietransitie op succesvolle wijze tot stand te laten komen is gezamenlijke inzet nodig van regio en Rijk waarbij zowel oog is voor regionale als nationale belangen. Daarom hebben de provincie Groningen en het kabinet afgesproken om gezamenlijk een (tijdelijke) energietafel te organiseren om richting te geven aan de ontwikkeling van de regionale en nationale energievoorziening in Groningen, mede in het licht van de doelstellingen uit de Sociale en Economische Agenda van Nij Begun. Op korte termijn worden concrete afspraken gemaakt om de tafel te organiseren.

Aanlanding Wind op Zee Noord-Nederland
In het Waddengebied zijn in PAWOZ-Eemshaven onderzoeken gedaan naar mogelijke locaties voor aanlandingen van Wind op Zee. In juli 2025 heeft de minister van KGG besloten windenergiegebied Doordewind aan te sluiten via de Schiermonnikoog–Wantijroute (Kamerstuk 33 561, nr. 88). Hier is de projectprocedure inmiddels gestart, is de Notitie Reikwijdte en Detailniveau gepubliceerd en zijn de MER-onderzoeken in uitvoering.

Als mogelijke aansluitoptie voor windenergiegebieden richting 2040 wordt de Tunnelroute verder onderzocht. In het ontwerpprogramma pVAWOZ dat ter inzage heeft gelegen, is aangegeven dat de Tunnelroute geen mogelijkheid is voor de doelstellingen voor aanlandingen van Wind op Zee voor 2040. De maakbaarheid van de Tunnelroute is zeer onzeker, en als deze al maakbaar blijkt dan kan deze pas in de eerste helft van de jaren 40 worden gerealiseerd. De zienswijzen die zijn ingediend tijdens de ter inzagelegging worden nu behandeld.

---

[3] **Nij Begun – op weg naar erkenning, herstel en perspectief**: de kabinetsreactie op de parlementaire enquête aardgaswinning Groningen, met de maatregelen voor herstel en toekomstperspectief voor de regio (Kamerstuk 35 561, nr. 17).
[4] **Ruimtelijk Arrangement Rijk – Provincie Groningen**: de bestuurlijke afspraken tussen het Rijk en de provincie Groningen. Arrangement is als bijlage bij Kamerstuk 36 800 A, nr. 10 aan de Kamer gestuurd.

In het najaar zal het ministerie van EZK het programma VAWOZ vaststellen met daarbij de definitieve besluitvorming over de Tunnelroute.

Voortgangsrapportage 2025 Uitvoeringsprogramma Waddengebied
Bijgaand (bijlage 1) ontvangt u de Voortgangsrapportage Uitvoeringsprogramma Waddengebied over het jaar 2025. Deze is in het Bestuurlijk Overleg Waddengebied van 15 juni jl. vastgesteld. Jaarlijks wordt de voortgang van de transities en initiatieven van het Uitvoeringsprogramma in beeld gebracht. Doel van deze voortgangsrapportage is inzicht bieden in de voortgang van de afspraken en partijen in staat te stellen het gesprek te voeren over geboekte resultaten, de voortgang en eventuele bijsturing. De rapportage laat zien dat in het afgelopen jaar stappen zijn gezet, het aantal afgeronde initiatieven is o.a. toegenomen. De aanbevelingen richten zich met name op het verbeteren van zaken voor het Uitvoeringsprogramma 2027-2032, zoals het aan de voorkant maken van goede afspraken over de beschikbare middelen en capaciteit.

Jaarverslag Beheerautoriteit Waddenzee 2025
Op 9 februari 2026 is de Kamer geïnformeerd[5] over de voortgang van de werkzaamheden van de Beheerautoriteit Waddenzee (BAW). Bijgaand treft u het jaarverslag 2025 van de BAW[6]. Het afgelopen jaar is intensief gewerkt aan het verbeteren van de beheergovernance om door impactvolle samenwerking tot verbeterd integraal beheer te komen en doelen binnen bereik te brengen. De gezamenlijke ambitie om met '*Toekomstbestendig Werelderfgoedwaardig beheer op basis van het Beheeraanbod'* bij te dragen aan de benodigde verbetering van (natuur)beheer wordt concreet uitgewerkt. Zo is in gezamenlijkheid het Toezicht & Handhavingsplan tot stand gebracht en zijn de eerste gezamenlijke handhavingsdagen georganiseerd. Hiermee zijn stappen gezet om het toezicht op de Waddenzee in het groene domein efficiënter te maken en te verbeteren.

Motie en toezeggingen
Biobrandstoffen veerdiensten Waddeneilanden
De Kamer heeft met een motie van het lid Van der Plas[7] verzocht om het gebruik van biobrandstoffen in de aanbestedingen voor de veerdiensten naar de Waddeneilanden niet verplicht te stellen. In het Programma van Eisen voor de concessies van de Friese Waddenveren is een reductiepad opgenomen voor de CO2-uitstoot. Het Programma van Eisen is door de toenmalige minister en staatssecretaris vastgesteld en aan de Kamer gestuurd (bijlage bij Kamerstuk 23 645, nr. 867). Het reductiepad zorgt ervoor dat de concessie in lijn is met de klimaatdoelen van Nederland in het algemeen en de duurzaamheidsdoelen van het Waddengebied zoals opgenomen in het Uitvoeringsprogramma Waddengebied 2021-2026 van de Agenda voor het Waddengebied 2050. Het gebruik van biobrandstof is een logische manier om tot de gevraagde reductie te komen, het is echter vrij aan de concessiehouder om te bepalen hoe zij de gevraagde reductie realiseren. Er is dus geen directe verplichting voor het gebruik van biobrandstoffen opgenomen. De motie wordt hiermee als afgedaan beschouwd.

Waddentoets
Tijdens het CD Wadden van 12 februari 2026 is door de leden Vellinga-Beemsterboer en Boelsma-Hoekstra gevraagd *de waddentoets vaker en*

---

[5] Kamerstuk 29 684 nr. 298.
[6] BAW jaarverslag 2025 | Beheerautoriteit Waddenzee
[7] Kamerstuk 29 684 nr. 303.

gestructureerder in te zetten. Daarop is aan de leden Vellinga-Beemsterboer, Boelsma-Hoekstra[8] toegezegd de Kamer te informeren over de uitkomsten van het gesprek met de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) hierover, en daarbij ook de eilanden te betrekken. Hierbij wordt de mogelijkheid tot een Eilandentoets, waarbij de BES-eilanden worden betrokken, verkend.
Tijdens het debat is naar de motie Lutz Jacobi c.s. uit 2008 (Kamerstuk 29 659, nr. 23) verwezen[9]. De regering wordt hierin verzocht te onderzoeken of een "Waddentoets" opportuun zou zijn om zo onevenredig nadelige effecten van toekomstige regelgeving voor de Waddeneilanden te voorkomen. Deze motie heeft niet geleid tot het invoeren van een formeel toetsingsinstrument. De minister van BZK heeft in 2009 wel een convenant gesloten met de Friese Waddeneilandgemeenten en de provincie Fryslân. Dit had onder andere als doel om de ontwikkeling van beleid, wet- en regelgeving beter af te stemmen op de specifieke situatie van de Waddeneilanden. De gemeente Texel en de provincie Noord-Holland zijn later toegevoegd aan het convenant.
Dit convenant is in 2019 geëvalueerd[10]. De evaluatie gaf een aantal aanbevelingen:

- Verstevig de samenwerking tussen de Waddeneilandgemeenten.
- Verstevig de samenwerking tussen deze gemeenten, de provincies en het Rijk.
- Breng focus aan in deze samenwerking.
- Verken de mogelijkheden van een Regio Deal om maatschappelijke opgaven aan te pakken en de samenwerking te versterken.

In 2023 is een Regio Deal tot stand gekomen. Een van de doelstellingen is het versterken van de regionale samenwerking en de samenwerking tussen Rijk en regio.

Uit recent overleg tussen het convenantsteam[11] en de ministeries van BZK en IenW is gebleken dat de afspraken uit het convenant beter uit de verf zouden kunnen komen. Door de eilanden is aangegeven dat bij het opstellen van nieuw beleid, wet- en regelgeving nog onvoldoende rekening wordt gehouden met de specifieke situatie van de Waddeneilanden en dat zij meer aan de voorkant betrokken kunnen worden om eventuele nadelige effecten te voorkomen. Het verzoek van de Waddeneilanden is om expliciet aandacht te hebben voor de context en situatie van de Wadden aan de voorkant bij nieuw te ontwikkelen beleid en om dit - bij voorkeur door middel van een eilandtoets – hierin mee te nemen.

Het is belangrijk om te weten of de uitwerking van beleid goed uitpakt in de verschillende geografische regio's of dat er mogelijk onbedoelde (negatieve) effecten ontstaan. In het beleidskompas[12] is opgenomen dat effecten van het beoogd beleid in kaart moeten worden gebracht, onder andere met de Uitvoerbaarheidstoets Decentrale Overheden (UDO). Beleid kan in verschillende delen van Nederland immers anders uitpakken, zo ook op de Waddeneilanden door hun geografische ligging en kleinschaligheid. Recent is de 'Handreiking

---

[8] TZ202602-076
[9] Kamerstuk 29 684 nr. 158
[10] Evaluatie convenant samenwerking Waddeneilanden 10 mei 2019 Twijnstra en Gudde (Bijlage bij Kamerstuk 29 684, nr. 189).
[11] In convenantsteam zitten naast BZK, ook de provincies Noord-Holland en Fryslân. De Waddeneilanden worden vertegenwoordigd door de directeur Samenwerkingsverband Waddeneilanden
[12] Beleidskompas | Kenniscentrum voor beleid en regelgeving

inclusief beleid’ (de aanvulling op het beleidskompas) aangepast. Daarin is expliciet benoemd dat bij de ontwikkeling of aanpassing van beleid het van belang is rekening te houden met de Waddeneilanden en de regio’s aan de randen van het land en om deze regio’s tijdig te betrekken.

Tijdens het Commissiedebat Regio's en grensoverschrijdende samenwerking op 25 maart jl. en het tweeminutendebat van 13 mei jl. met de minister van BZK, heeft de minister van BZK toegezegd om te bezien op welke manier het toetsen van regionale effecten beter kan worden ingebed in het beleidskompas. De minister van BZK informeert de Kamer begin 2027 hoe hier uitvoering aan wordt gegeven.

De minister van IenW (als coördinerend minister voor het Waddengebied) is daarnaast, samen met BZK, in overleg met de Waddeneilanden om te bezien hoe bestaande netwerken kunnen worden benut dan wel versterkt om deze vroegtijdig in positie te zetten bij nieuw beleid.

Met oog op de vraag om de mogelijkheid van een eilandentoets waarbij ook de BES-eilanden worden betrokken, is door de minister van BZK aangegeven dat binnen het beleidskompas en de UDO reeds ruimte is voor de toepassing van “comply or explain” voor Caribisch Nederland.

Bij het maken van nieuw beleid blijft het kabinet zich ervoor inzetten dat het regionale perspectief wordt meegenomen bij de beleidsvorming.

Quickscan toestand Waddenzeehavens
Tijdens het CD Wadden van 12 februari 2026 is aan het lid De Hoop toegezegd[13] de Kamer te informeren over de uitkomsten van de quickscan die door Rijkswaterstaat zal worden uitgevoerd aangaande het monitoren van de staat van de Waddenhavens.

De quickscan richtte zich op de gemeentelijke havens, kades en toegangswegen naar de havens die een directe relatie hebben met de bereikbaarheid en toegankelijkheid van het Waddeneiland. Het kan gaan om gemeentelijke eigendommen die noodzakelijk zijn voor de bereikbaarheid van de veerhaven op het eiland of gemeentelijke haven-onderdelen ten behoeve van overslag van goederen/zwaar transport. Voor dit areaal zijn gemeenten zelf verantwoordelijk voor beheer, onderhoud en vervanging.
Rijkswaterstaat heeft hiervoor een uitvraag gedaan bij de gemeenten Texel, Vlieland, Ameland en Schiermonnikoog. Bij Terschelling is dit niet gedaan omdat daar de problematiek bekend is en gedeeld met de Kamer[14]. Deze gemeenten hebben aangegeven welke havens onder de scope van de quickscan vallen, hoe de huidige technische staat is, welk onderhoud staat gepland en welke financiële middelen hiervoor gereserveerd zijn. Aangezien het een quickscan betreft heeft Rijkswaterstaat geen review op de aangedragen informatie gedaan.

Uit de aangedragen informatie blijkt dat de huidige staat van de infrastructuur die rechtstreeks een raakvlak heeft met de bereikbaarheid en toegankelijkheid grotendeels op orde is. Texel, Vlieland, Ameland en Schiermonnikoog lijken geen vergelijkbare acute bereikbaarheidsproblematiek te hebben als Terschelling.

---

[13] TZ202602-072
[14] Kamerstuk 29 684, nr. 306.

Deze vier gemeenten hebben middelen gereserveerd voor regulier beheer en onderhoud, veelal op basis van een Meerjarenonderhoudsplan. Voor vernieuwing hebben de vier gemeenten over het algemeen geen middelen gereserveerd. De termijn waarop vernieuwing van infrastructuur aan de orde is varieert (zowel op korte als op lange termijn). Een aantal gemeenten heeft aangegeven zich zorgen te maken over het niet hebben van voldoende financiële ruimte om de vervangingsopgave en/of toekomstige effecten van zeespiegelstijging te kunnen dekken.

Bereikbaarheid Wadden
In de verzamelbrief[15] voorafgaand het Commissiedebat Wadden van 12 februari jl. is de Kamer geïnformeerd over de routekaart 'Bereikbaarheid', inclusief de vervolgacties. In dit Commissiedebat vroeg het lid Vellinga-Beemsterboer aandacht voor interdepartementale vertegenwoordiging bij de bereikbaarheid van de Waddeneilanden[16]. Hier wordt invulling aan gegeven door de verschillende lopende acties. Daarnaast vindt er geregeld afstemming plaats tussen departementen binnen de Waddengovernance.

De minister van Infrastructuur en Waterstaat,
V.P.G. Karremans

De minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
J. van Essen

[15] Kamerstuk 29 684, nr. 298.
[16] TZ202602-071